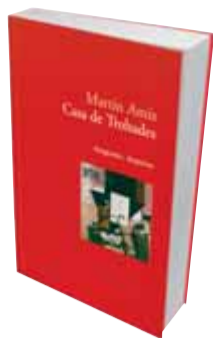

De revolucions

Històries d'amor i de sexe

"Tota novel·la és una història d'amor entre l'autor i el lector. Quan aquesta relació comença a fer aigües, l'obra falla", observa Martin Amis. Posa l'exemple de James Joyce i Henry James, dos escriptors que a poc a poc es van anar distanciant dels seus lectors, fins que l' enamorament inicial va acabar convertit en indiferència.

¿A *Casa de Trobades* hi ha més amor i menys sexe que als seus llibres anteriors? "No poso mai gaire sexe explícit, sinó converses sobre sexe". A la pròxima novel·la de l'escriptor, *The Pregnant Widow*, sí que hi haurà més dosi de sexe. "Reflectirà la revolució sexual, que jo vaig viure de ple. Philip Larkin va dir que el sexe va entrar finalment a

l'escenari l'any 1963. Per a ell ja era massa tard, per a mi no jo tenia 14 anys".

La revolució sexual, diu Amis, "va venir de la mà d'una altra revolució: l'entrada de les dones a l'escenari". Les dones van irrompre al mercat laboral així que els nens en van sortir. "El feminisme és a les beceroles, té un llarg camí per recórrer. Avui les dones encara cobren 79 cèntims per cada dòlar que cobren els homes".

L'escriptor i músic Jordi Lara publica un recull de relats en què fa un homenatge al món de la cobla des de l'autobiografia

Els naufragats felïços

Lluís Llorc
BARCELONA

Hi ha professions o activitats que resulten molt llamineres per ser tractades literàriament. L'endogàmic Paul Auster sol utilitzar protagonistes que són escriptors. Altres clàssics són els delinqüents (alguns escriptors podrien formar part d'aquesta categoria), policies i especialment detectius privats, que tantes novel·les han generat. I la llista podria seguir amb metges, advocats, artistes, soldats, aventurers... Per això sorprèn agradablement quan apareix un llibre que treballa amb uns personatges curiosos situats en un món inusual.

Jordi Lara (Vic, 1968) ha demostrat que es pot fer literatura i de la bona parlant del món de la cobla. I és que *Una màquina d'espavilar ocells de nit* (Edicions de 1984) és un recull de vuit narracions interrelacionades i autobiogràfiques que ens parlen de músics famosos o anònims relacionats amb la sardana.

"En algun moment sembla un assaig, però és literatura", ens explica l'editor Josep Cots, i afegeix: "A més del lèxic, els recursos estilístics i la capacitat de fabulació, ens va atreure immediatament que, com fan els bons escriptors, en Jordi treu una moral del que narra".

Expert en música d'arrels

"Com tants altres llibres, aquest va néixer de la necessitat d'explicar unes històries concretes, i de dèries com homenatjar els vells músics i les cobles en què tocaven", comenta Lara, expert del tema com demostra amb *Nydia*, programa de TV3 dedicat a la música d'arrels i la dansa que dirigeix fa més de deu anys, i amb premis com el Rafael Peris a la millor contribució a la radiodifusió cultural, que va guanyar el 1994.

Lara té una doble formació, la musical (piano i tenora) i la literària, perquè és llicenciat en literatura

Jordi Lara presenta uns relats de fons autobiogràfic ambientats en el món de la cobla i els músics sardanistes ■ ÒSCAR MACH

catalana i, sobretot, perquè entre poemes, reportatges, contes infantils, crítiques, guions, narracions i espectacles teatrals, acumula desenes de premis i de títols, però aquest que presenta potser és el més especial per la càrrega autobiogràfica: "He intentat experimentar amb una forma narrativa diferent en cada relat, però considero que globalment es podria considerar una novel·la de formació", afirma. "Amb el que escric intento obrir una mirada transversal entre les diferents arts, sobretot entre la música i la poesia; però una poesia visceral, la de la gent del carrer".

A més de *misteris* com el del mestre Juli Garreta, imatges plàstiques com la

del sord que, assegut davant del mar, organitza concerts de sardanes dins del seu cap, i anècdotes "amb el to general de tragicomèdia", una de les aportacions importants que fa Lara és la visió de l'immigrant que arriba a Catalunya i s'integra de seguida a la cultura del país d'acollida. "El meu pare és andalús, però fins i tot ha escrit algunes sardanes". Tot un exemple que val la pena conèixer i difondre.

I de fons, la vida d'uns músics anònims per al gran públic que es guanyaven el pa amb altres oficis i que tan bé coneix Lara: "Em captiven els personatges una mica marginals, com aquests músics vells que es consideraven naufragats felïços". ■

Crítica* teatre

Juan Carlos Olivares

Una lliçó de teatre

Han de venir companyies com Iguana Teatre per recordar a l'espectador català què significa realment això de fer teatre. Una professió, sens dubte, però també una vocació. Només amb aquest estímul ben present es pot oferir un muntatge tan de veritat com la versió de l'*Ubu rei*, d'Alfred Jarry, que aquests dies han presentat al Teatre Tantarantana. Davant un públic acostumat a un nivell mitjà més que acceptable d'ofici i producció, trobar-se novament amb l'alè original d'una obra escrita fa més de cent anys produeix un plaer especial.

Alfred Jarry va posar sobre el paper un impuls estudiantil. L'energia contestatària d'una rebel·lió en les aules que l'autor va conservar intacta durant anys per abocar-la, quan va arribar el moment, en

Companyies com Iguana Teatre ens recorden què és això de fer teatre

una peça que s'ha mostrat incorruptible com corruptes els seus protagonistes. Aquesta ràbia alimentada amb intel·ligència domina el muntatge dirigit per Pere Fullana. Un retauler podrit de baixes passions i altes ambicions que juga amb el guinyol per situar-se en l'equidistància del teatre més contemporani i el respecte als clàssics de l'Est.

L'equilibri del caos servit amb talent per un quintet d'intèrprets compost per Aina Cortés, Jordi Camellas, Carles Molinet, Marissa Nolla i Joan Manel Vadell que aconsegueixen adaptar el seu cos a una trentena de personatges. Cossos que recuperen el protagonisme ancestral de l'ofici dramàtic per posar en escena una lliçó de teatre. Una companyia amb un fort cordó umbilical amb la tradició, entesa com un concepte imperible d'assumir sense dreteres un compromís davant el públic i davant ells mateixos.

* *Ubu rei*, D'ALFRED JARRY. TEATRE TANTARANTANA, 13 DE FEBRER.

narracions i assajos d'Amis a l'entorn dels atemptats de l'11-S a Nova York.

Titllat de conservador, l'escriptor es nega a dir de quin peu calça políticament. "No estic afiliat a cap partit. Qualsevol ideologia és un engany, una il·lusió, un miratge que respondrà

amb violència si se la desafia. Tota ideologia és l' enemic. Incloses les religions, que són l'expressió més fosilitzada de les ideologies".

Amis no ha estat mai a Rússia. "Ara mateix és millor que no hi vagi, perquè acabaria com Aleksandr Litvinenko". ■